

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Ivris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

12 Non tantum ipsas Fornicationes & adulteria, sed & præludia, per quæ
ad ea peruenitur legibus puniri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

inter: & tradens eos Pontifici territorii ipsius, ubi id perpetrari con-

10 Quod si mitiori foro, clericorum vel monachorum qui osculum turpe, quo suspicio oriatur libidinis, imprefferit adolescentibus, vel aliam turpitudinem, est ex fructuosi Episcopi puniendus de creto, decretum hoc ponitur post librum Philastri de heresibus, in l. qui inscribitur Sentent. Patrum, de officio rectoris ecclesie, ca. 95. ex Fructuoso, cuius hæc verba: Monachus aut clericus parvulorum aut adolescentium confessor, qui vel osculo vel qualibet occasione turpi deprehensus est, comprobata patenter per accusatores verissimos sine ulla causa, publice verberetur coronam capitis, quam gestat, amittat, decalvatusque, turpiter opprobrio pateat, omniumque sputamentis oblitus in facie, probraque suscipiat, vinculisque, ardeat ferreis, carcerali sex mensibus angustia maceretur. & triidua per hebdomadas singulas refectio panis exigui hordeacei vel sperino tempore sublevetur. Post deinde expleto his mensibus, alius sex mensibus succedentibus, sub senioris spiritualis custodia segregata in curricula degens, operi manuum & orationi continuo sit intentus, vigiliis & sletibus & humilitate, & penitentia lamenta percipiat. Et sub custodia semper & solitudine duorum spiritualium fratrum in monasterio ambulet, nulla priuata locutione vel consilio deinceps inueniendus coniungendus.

De Lenonibus & Lenis. Cap. 11.

- 1 Lenocinium inter capita l. Iulie de adulteriis. Et num. 5.
- 2 Lenocinium quid, & vnde dictum.
- 3 Lupanaria fuerunt prostitutarum & puerorum. Sustulit Iustinianus Constantinopoli. 4.
- 4 Lenonium capitalis poena. 5. & 7.
- 6 Virgines corruptas quibus puniatur panis. Et persuasio stupri qua poena afficiatur.
- 8 Adulterii cur non sit transactio.
- 9 Vxorem passus copiam sui facere, adulterii poena puniendus, ut leno.
- 10 Lenocinii poena eos tenet, qui euadendi accusationem, opem ferunt fornicatoribus deprehensis.
- 11 Sacerdorum Anubis callositas in decipienda Paulina. & eorum poena.
- 12 Aufidiana filiam conspiratam necauit cum lenone.

1 Nec transactio capitula legis Iulie de adulteriis, lenocinii accusatio est, l. 2. §. lenocinii, ad leg. Iul. de adul. P. l. auxilium, §. sed ut ad leges, de minor. 25. an. P. §. Lenocinium, inquit Vlpianus, in l. palam, 4. §. Lenocinium, de rit. nupt. P. non minus facere, quam corpore quaestam excoere. Lenas autem dicitur, quæ mulieres quaestuaras prostituunt. Lenam quoque accipimus, & quæ alterius nomine hoc vitæ genus exerceat. Lenocinium, inquit Vlpianus, Athletas, 4. §. aut prator, de his qui not. infam. P. facit, qui quaestuaris mancipia habuerit, qui & infamis. Lenocinium quoque committi subiicit, non solum si quis eam artem impiam exerceat ex professo, sed etiam si quaestuaris prostituta, alterius artis occasione utatur, & occasione ministerii: ut si mancipia talia habuerit, caupo, stabularius, seu balnearior. Ab alliciendo, lenones dictos esse constat: quod ad stupra alliciant.

3 Erant prostituta iuuenum & mulierum, & lupanaria apud impios Ethnicos, quos imitari voluit scelestissimus Iason, tempore Machabeorum, 2. Machab. ca. 4. Iustinianus lenones vltimo supplicio puniendos sancit, Christianis suffulcus rationibus. tit. de lenonib. in auth. §. Meminit & Procopius, lib. 1. de adif. Justin. hunc Cæsarem ex Theodora Augusta iussu, & fodalina metreticum & lenonis a Constantinopoli sustulisse. §. Vlpianus, §. verba legis Iulie, & ad stuprum vel adulterium inferentem, & ad fraudem ut inferretur, pertinere tradit, Vlpian. in l. hæc verba legis 12. de adul. in P. Sic sanctionem Valentiani & Theodosii, l. si lenones, 13. de epis. audien. lib. 1. C. tit. 7. qua filiae & ancillæ, quibus parentes lenones peccandi necessitatem imposuerunt, a nexu potestatis liberantur, intelligo de præcepto & suasionem: nam si peccare cogissent, grauiori poena dignos arbitror, nempe profectionis, exsilii, vel metalli, l. in de spectacu. lib. 1. C. tit. 4. 6. §. Constantinus & Cæsar statuit, in leg. de rap. virgin. libr. 9. C. Theod. tit. 14. vt quoniam parentum in filias custodia, nutri-

cum sibilis & prauis suasionibus deluduntur, vt eis quæ ministerium rapiendi vel violandi puellas præbuerunt, meatus oris & faucium, quibus nefaria hortamenta protulerunt, liquentis plumbi ingestione claudantur. Paulus autem Iulicophilus sic etiam statuit, l. 1. §. qui puero, de extraord. criminib. lib. 47. P. tit. 11. Quod puero stuprum abducto ab eo vel corrupto comite, persuaserit, aut mulierem puellamve interpellauerit, quidve impudicitie gratia fecerit, preciumve, quo id persuaderet, dederit, perfecto flagitio punitur capite, imperfecto in insulam deportatur: corrupti comites summo supplicio afficiuntur. §. Lenones & Solon quoque acculatos & conuictos, morte damnari iubet, vt ait Æschines. Eutyachus, quod puellam Olythiam prostituisset, capite multatus est. Dynarchus, contra Demosthen. Cleomenes Tyrannus apud Methymæos, tres vel quatuor lenas, quæ aperissime lenocinari solebant, liberaque mulieres prostituere, in faccis ligatas iussit quibusdam immergere. Hermippus in libris de septem sapientibus hoc ipsam fecisse narrat Perandrum. Athena. lib. 10. Dipno. 14.

Ad transactio speciem lenocinii pertinet, eademque poena, qua adulterium, vt plerumque punitur, si quis de adulterio vxoris suæ quid accepit. l. 2. §. lenocinii, ad leg. Iulia de adul. l. mercalem, 5. de cond. et ob. turp. cau. lib. 4. C. tit. 7. Quo fit, vt de crimine adulterii non possit transigi. l. transigere, 18. de transact. C. l. de crimine. 10. ad leg. Iul. de adul. C. quia transactio fieri non potest, nullo dato vel recepto. l. transactio. 38. de trans. C. l. de fideicommissio, eod. Pro lenone quoque, qui vxorem adulterii damnatam sciens duxerit, aut in adulterio deprehensam non dimiserit: non tamen qui suspexam tantum retinet. Tripbo. in l. auxilium, 38. §. fin. de minor. 25. an. l. crimen lenocinii, 2. l. sine metu, 17. ad leg. Iul. de adul. C. l. castitatis, 9. C. eo. l. mariti lenocinium, 29. P. eo. tit. §. Et qui patitur, vxorem suam delinquere, matrimonium que suum contemnit, qui contaminatione non indignatur, poena adulterii affigitur, l. 2. §. lenocinii, ad leg. Iul. de adul. in P. Extra tamen accusationem legis dicitur, qui patitur vxorem suam delinquere, nõ ob questum, sed ob nimiam negligentiam, vel quantamcunq; patientiam, vel nimiam credulitatem. d. l. mariti lenocinium, §. plectitur, eo. §. Tenet & lenocinii & adulterii poena eos quoque, quorum ope & consilio dolo malo factum est, vt vir facinorose in adulterio deprehensus, pecunia aliave qua pactione se redimerent, ex sententia Stenolæ, in l. si cuius ope, 14. ad leg. Iul. de adul. P. Plura hic adde de his, quæ diximus alibi de veneficiis, & de amatoris incantationibus de poena eorum, qui attentant pudicitiam alicuius, & ad amorem incitant.

Refert Flavius Iosephus, lib. 18. antiquit. c. 4. iudicium Tyberii Cæsaris in signe, de Decio Mundo & Ide eius liberta, & iacerdotibus Isis: cum enim Decius Paulinam vxorem Saturnini castissimam expugnare, nec verbis, nec pecunia pollet, ope libertate effecit, vt sacerdotis corrupti pecunia diceret, Deum Anubim forma sua captum, eam ad cenam & amplexum appellare: quare Paulina in templum venit, sed pro Anubi Decius cum ea concubuit. Quo detecto, Tyberius omnes sacerdotes cruci affixit & libertinam, templum Isis diruit, Isis imaginem in Tyberim iussit prolici, Decium relgavit, quem iudicauit amore & erate impulsam magis, quam certo animi iudicio deliquisse. Aufidiana pædagogus proditam Faunio Saturnio, non contentus sceleratum serum affecisse supplicio, etiam ipsam puellam necauit. Valer. Max. lib. 6. c. 1.

Non tantum ipsas Fornicationes & adulteria, sed & Prælua, per quæ ad ea peruenitur legibus puniri. CAP. 12.

- 1 Causo, ne crimina committantur, dignior ea, vt commissa puniantur.
- 2 Mentis praua cogitatio quomodo detegatur, & puniatur.
- 3 Fornicationis futura, vel peracta que indicia.
- 4 Libri impudice & parum verecunde lectionis explodendi.
- 5 Fæmina pecunias promississe, suspensionem habet stupri.
- 6 Colloquium pro stupro punibile, & quæ illud permittit.
- 7 Pudicitiam alicuius astentare, infamiam & iniuriam habet.
- 8 Solicitatores alienorum matrimoniorum puniunt.
- 9 Amoris & luxuria suspensiones, & indicia.
- 10 Poculum amatorum dare, punibile.
- 11 Matrimonii discordiam ferentis poena.
- 12 Visus amoris conciliandi medium primum.
- 13 Tactus illius puniunt.

De aliis Capitulis, quæ pertinent ad legem Iuliam de adulteris.

CAP. 13.

- 1 Procurator non admittitur in accusatione adulterii iure civili quando autem iure Pontificio.
- 2 Adulterii accusatio quibus concedatur. Et maritus uxorem quomodo accuset.
- 3 Adulterii accusandi potestas durat per quinquennium tantum. Et potest accusari post mortem adulteræ.
- 4 Incestus accusatio non prescribitur, nisi per viginti annos.
- 5 Adulter & adultera quando simul accusari poterant.
- 6 Adulterum nupte solus maritus in Gallia accusat.

Quia huius criminis capitalis pena est, nemo accusat per procuratorem de adulterio. Iquamvis indubitari, 19. C. ad le. Iul. de adult. neque defendit iure civili, l. miles, 11. §. ea que eod. tit. in P. Quia t. vetatur hoc ipsum in relictis publicis iudiciis. l. p. §. 1. de pub. ind. lib. 48. P. tit. 1. Sed ad solâ thori separationem & lucrû dotis accusatio tamen, ca. 1. de de. pro. quæ omnib. non cõceditur, neq; quib. conceditur permittitur aequali privilegio: Ne volentib. temere liceat violare coniugia. Iquamvis adulterii 30. C. ad l. Iul. de adult. Placuitque tantum deferri necessarii coniunctisq; personis: marito primum, qui ex sola suspitione sine inscriptione accusare potest iure mariti, intra sexaginta dies, post eisdem iure extranei. d. l. quamvis, & l. iure mariti, eo. Eodem fere privilegio patet in accusando adulterio filiarum donatur, verû præponitur ei maritus in instituenda accusatione, nisi is colludat cum adultero, Scanol. l. i. cuius ope. 14. §. ex Senatuf. 2. §. fin. ad leg. Iul. de adult. in P. vel ipse maritus infamis sit, vel suppoferit ipse uxori adulterum: quo casu & de adulterio is quoq; tenetur, d. l. i. cuius, §. 1. Patet tamen sine periculo calumniæ agere non potest. Paul. l. pater, 30. eo. in P. Maritus autem minor hic in accusando uxoris adulterio, nõ exigit patris consensum, etsi sit in eius potestate, Papin. l. inter liberas. 6. §. filiusfamilias, & l. filiusfamilias. 37. eo. tit. l. sed si vnus, §. filiofamilias de in iur. in P. Non accusantibus patre & marito intra 60. dies, extranei admittuntur postea inscriptione interposita, l. accusaturus, 3. ad leg. Iul. de adult. & cum ea mariti: etsi enim iure mariti accuset, tamen calumniæ pœnam non evitat. l. scevola, l. i. cuius ope. 14. §. fin. eod. Dantur marito post sexaginta dies viles ad accusandum iure mariti concessos, alii quatuor menses viles, vt præferatur aliis accusare volentibus. l. miles, qui, 11. §. sexaginta, eod. in P. Facultas t. autem accusationis adulterii, ab eo commissio per quinquennium tantum durat: quo tamen currente & defuncto quoque mulierem accusare licet. d. l. miles, §. adulterii, l. mariti, §. præterea, & l. quinquennium, eod. l. in cognitione, ad Senat. Syl. in P. l. adulter, §. C. ad leg. Iul. de adult. Quod tempus receptum in aliis capitulis quæ ex lege Iulia pendunt veluti lenocinii vel stupri, l. mariti, 29. §. hoc quinquennium, eod. Nisi si vis interuenierit, quo casu si alia lege, nempe de vi publica agatur, temporis exceptio non obicitur, d. l. mariti, §. fin. Incestus t. quoque eandem admittit considerationem, l. i. eo. tit. P. in quo tamen, viginti annorum præscriptio habet locum. l. vim passam, §. præscriptionem, 3. eod. tit.

Observatum t. iure civili: vt adultera & adulter simul accusari non possint ab eodem, l. si maritus, 15. §. fin. de adult. P. l. nihil interest, 32. §. fin. l. vim passam, 39. §. duos, l. res adulterii, 9. eod. tit. P. a diuersis & seorsim possunt, l. donantia, §. 17. §. quartum, eo. Incesti tamen commune crimen aduersus duos intentari potest. d. l. vim passam, 39. §. incesti. Potest quoq; cum adultero vel adultera accusari simul, qui domum prebuit, vel consilio fuit, vt crimen reatimeretur. l. nihil interest, 32. §. fin. Sed & observant leges, vt si adultera nupta sit, accusatio aduersum eum non incipiat, sed aduersum adulterum: quo peracto reo, demum licentia in adulteram excurrit. l. 2. in prin. l. nuptam, §. d. l. vim passam, §. nupta, ad leg. Iul. de adult. P. l. fin. dum in vno, 14. eo. C. Quod si nupta non erat, liberum erat ab adultera, vel adultero accusationem incipere. d. l. nuptam, §. si maritus sit, 15. §. si in viduitate, eod. P.

In Gallia tamen receptum vsu est, posse adulterum & adulteram simul accusari. Papi. lib. 2. 2. 7. hap. arest. ar. 2. Tholosano tamen Senatui placuit, neminem legitimum accusatorem adulterii nuptæ esse præter maritum. idem lib. 2. 4. tit. 2. artic. 5. In adulterii crimine, ab omni familia mariti & uxoris, quæ fuerit tempore commissi adulterii, querendum est. l. in adulterii questione, 32. C. ad leg. Iul. de adult. cum similib. nos.

- 16 dicitur: vel virgini libidinosa crinis de capite extraxerit, cum duodecim circis solidis componat. In legibus autem Salicis hæc, in leg. Salicis, tit. 2. 3. de manu mulier. nos fringen. §. 1. Si homo ingenuus scemine ingenuæ digitum aut manu strinxerit, Malberg Chamis, 600. denarius, qui facit solidis quindocim, culpabilis inaceur.
- 17 In consuetudinibus vel iure infubrum, §. item fideles, quib. mod. feud. amissa lib. 1. feu. tit. 5. valallas priuatur feudo, non solum qui cum vxore domini concubuerit, sed & qui eam ea turpiter luserit. Suspicio in hoc crimine fornicationis habet violentiam præsumtionem, quæ instat probationis fit: cum hoc opus coniunctionis non patet visui, glo. in c. tertio loco, de præsumt. ap. Gregor. in ver. vs. credendum, gl. in c. dixit dominus, 32. q. 1. Et ex sola suspitione adulterii, quod vxor collocata fuerit alicui, & eum conueniret contra trinam mariti prohibitionem, sententia adulterii, vt si vere probatum esset, ferri potest. §. si ut lic. mar. & auis, & c. in authent. colla. 8. Admittuntur & suspiciones ad probationem carnalis copule, quod visui sunt vir & mulier soli, nudus cum nuda, in eodem lecto iacentes: visui in multis locis secretis & latebris ad hoc accommodis & horis electis. ca. lueris, 1. 2. de præsumt. Item quod visui sunt simul per plana & nemora, vias & in via pluries conuagantes, d. s. tertio loco, 13. eo. quod habuerit aliquam tanquam vxorem in lecto & in mensa. ca. illud, 11. eod. Nimia familiaritas vel consuetudo cum muliere præsumtionem veram inducit coniunctionis matrimonii, vel stupri. l. in libera, 24. de rit. nupt. P. l. si viciniis, de nupt. C. l. in concubitu, §. 1. de concubin. in P. Baldus, in l. neque natales, num. 1. C. de probat. quoque existimauit, meretricem certo præsumendam, cuius domum scholasticus noctu & interdum ingreditur & solet alloqui solam: Quia, inquit, scholasticus qui solam alloquitur, non præsumitur dicere pater vobis. Sunt & alæ suspiciones istius stupri & fornicationis, de quibus alibi tractauit, supr. lib. 10. cap. 2.
- 18 Et t. quamquam quædam glossella, glo. in c. absti, 11. q. 3. tradat, si clericus mulierem amplectatur, interpretandum esse, eum causâ benedicendi id facere, non causâ libidinis. Melior tamen est contraria prohibitio, ca. 1. §. 2. de cohabit. cleri. & mulier. lib. 3. Decretal. tit. 2. cum similib. ibi nota leum qui, 19. §. auth. episcopi, de episcop. & clericis. C. §. hæc autem, quomodo or. or. episc. in auct. col. 1. quia interdicitur clericis, episcopis, & sacerdotibus, consortiam, familiaritatem, colloquia, cohabitatio que mulierum: exceptis his, quæ matres & sorores cum sint, ob fedus naturale nullam fore turpitudinis suspitionem admittunt. Ita & sola suspicio hie fornicationis est reprehensibilis. Quare, inquit Eugenius, in dict. cap. 2. de cohabit. cleri. & mulier. Si quisquam sacerdotum, id est, presbyter, diaconus, subdiaconus, de quacunque scemina crimine fornicationis suspectus, post primam, secundam & tertiam admonitionem inueniatur fabulari, & aliquo modo conuersari contra, excommunicationi subdatur, forma vero canonice iudicetur.
- 19 De osculo iam in sponalibus diximus, supr. lib. 8. c. 8. quale illud sit, quod probatum & honestum sit, quodve illud, quod libidinis indicium est, de cuius prohibitione nunc hic mentio fit, vt pote suspectam reddens pudicitiam. Cuius rei & Pablii Meuil Seueri pudicitie custodis existat exemplum, qui in liberum gratum admodum sibi animam acertit, quia eum nihil istam ætatis filiarum osculum dedisse cognouerat: præsertim cum non libidine, sed errore lapsus videri posset. Ceterum, inquit Valerius Maximus, lib. 6. c. 1. amaritudine pœnæ, teneris adhuc puella sensibus, castitatis disciplina ingenerari magni astimauit, etque iam tristis exemplo præce, sit, non solum virginitatem illibatam, sed etiam oscula ad virum sincera perferret.
- 20 Fuit t. Beguinarum error, condemnatus tamen, ca. fin. de hæret. in Clem. quo adstruebat, mulieris osculum, cum ad hoc natura non inclinaret, esse mortale peccatum, actum vero carnalem, cum ad hanc naturam inclinaret, non esse peccatum.
- 21 Confabulatione t. & osculationem, de decus & crimen confiteri, ait Cyprilianus ad Pomponium de virginitate, cuius verba transferiuit Gratianus in suum decretorum volumen, ca. nec aliq. 27. q. 1. potissimum quando osculum est, κατὰ τὸ νόμιμον, vt ait Aristophanes, in Nyctibus, osculum inquam impudicum, ἔστιν, interpr. Aristophanes in Nyctibus, ἐν κατὰ τὸ νόμιμον ὁ ἀνὴρ τὸν γυναικὸς τὸν αὐτὸν τὸν γυναικὸς ἐμβάλλει σβημαί, hoc est, osculum columbarum.
- 22 Dicitur t. Agostinus existit: mat receptum esse, & rationis esse, alienæ femine osculum infum verberè vindicare. lib. 2. 1. de ciuit. Dei. c. 11.